

در چه مواردی مردان می‌توانند از پرداخت نفقه خودداری کنند؟

در قوانین مدنی و کیفری ایران نسبت به پرداخت نفقه تاکید بسیاری شده است تا از طریق آن، مردان ملزم به پرداخت حق و حقوق شرعی و قانونی همسر خود باشند، اما در مواردی نیز به آنان اجازه داده شده است که از پرداخت آن خودداری کنند.

در قوانین مدنی و کیفری ایران نسبت به پرداخت نفقه تاکید بسیاری شده است تا از طریق آن، مردان ملزم به پرداخت حق و حقوق شرعی و قانونی همسر خود باشند، اما در مواردی نیز به آنان اجازه داده شده است که از پرداخت آن خودداری کنند.

به گزارش «تابناک» طبق ماده ۱۱۰۷ قانون مدنی، نفقه عبارت است از نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن از قبیل: مسکن، البسه، غذا، اثاث منزل و هزینه‌های درمانی و بهداشتی و هر آنچه به صورت عادت یا احتیاج لازمه زندگی وی باشد البته قانون میزان دقیقی برای نفقه مشخص نکرده بلکه نفقه را بر مبنای نیازهای متعارف و متناسب با وضعیت زن و منطبق با عرف زمان و مکان زندگی زوجین دانسته است.

مهمترین چراغ سبز قانون مدنی برای ندادن نفقه به زن ماده ۱۱۰۸ قانون مدنی است که می‌گوید هرگاه زن بدون مانع مشروع از ادای وظایف زوجیت امتناع کند، مستحق نفقه نخواهد بود.

از جمله موارد تمکین، اقامت در اقامتگاه دایمی شوهر است یعنی زن برای دریافت نفقه باید در خانه شوهر زندگی کند؛ مگر در یک مورد استثنا و آن اینکه در عقد ازدواج شرطی غیر از آن شده باشد که زن در منزل دیگری یا خانه دیگری زندگی کند.

اگر زن بدون دلیل موجه و بدون موافقت شوهر خانه را ترک کند و حتی در خانه پدر یا مادر خویش اقامت کند، مرد می‌تواند نفقه پرداخت نکند.

مورد دیگر، الزام زن به حسن معاشرت با شوهر خویش است. زنی که بدون دلیل موجه از تمکین خودداری کند، ناشزه یعنی نافرمان و خاطی نامیده می‌شود و در این صورت علاوه بر اینکه مرد از دادن نفقه معاف خواهد بود، می‌تواند طلاق وی را نیز از دادگاه تقاضا کند. سوءرفتار زن یا انتخاب شغلی مغایر با شئون اخلاقی و وظایف زن‌انحوی و داشتن معاشران فاقد صلاحیت اخلاقی از دیگر موارد نشوز محسوب خواهد شد.

طبق ماده ۱۱۱۳ قانون مدنی، در عقد منقطع، زن حق نفقه ندارد مگر اینکه شرط شده یا اینکه عقد مبنی بر آن جاری شده باشد. نفقه تنها منحصر به زنی است که به عقد دائم درآمده است و در عقد یا ازدواج موقت زن مستحق نفقه نخواهد بود مگر اینکه در موقع عقد شرط شده باشد یا اینکه طرفین ابتدا با هم توافق کرده باشند.

برای نقد کردن نفقه زن می‌تواند دو نوع شکایت حقوقی و کیفری را مطرح کند که نوع اول دادخواست حقوقی و دیگری شکایت کیفری است.

هنگامی که زن از شوهر خود تمکین می‌کند و شوهر از دادن نفقه خودداری می‌ورزد، زن می‌تواند با مراجعه به دادگاه خانواده و طرح دعوی حقوقی برای گرفتن نفقه، محکومیت شوهر به پرداخت نفقه را از دادگاه بخواهد و در این صورت دادگاه پس از بررسی ادعای زن حکم به پرداخت نفقه خواهد داد، اما اگر مرد محکوم به پرداخت نفقه شود و از پرداخت آن، امتناع کند، زن می‌تواند درخواست طلاق مطرح کند و قاضی مرد را مکلف و مجبور خواهد کرد که وی را طلاق دهد. راه حل دیگر برای نقد کردن نفقه، شکایت کیفری است که علاوه بر دادخواست حقوقی خواهد بود.

از آنجایی که عدم پرداخت نفقه در قانون ایران جرم است، زن در صورتی که نفقه اش را دریافت نکند، می‌تواند تعقیب جزایی شوهر را از دادگاه بخواهد و در این صورت با اثبات عدم پرداخت نفقه، مرد علاوه بر پرداخت نفقه، به مجازات مقرر در قانون نیز محکوم خواهد شد.